

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1454,Wystawa-Ocaleni-z-nieludzkiej-ziemi-Losy-uchodzstwa-polskiego-w-ZSRR-w-latach-19.html>
08.04.2026, 11:16

Wystawa „Ocaleni z »niełudzkiej ziemi«. Losy uchodźstwa polskiego w ZSRR w latach 1942-1950” - Pabianice, 12-19 września 2007 r.

W Gimnazjum nr 3 w Pabianicach (ul. 20 stycznia 9/13) w dniach 13-19 września 2007 r. można się zapoznać z wystawą IPN „Ocaleni z »niełudzkiej ziemi«. Losy uchodźstwa polskiego w ZSRR w latach 1942-1950”.

Ekspozycja przygotowana została przez pracowników Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi. Po raz pierwszy została zaprezentowana 6 września 2005 r. w Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi.

Wystawa ukazuje najbardziej niezwykły rozdział historii polskiej diaspory – losy polskiej ludności cywilnej, która opuściła w 1942 r. Związek Sowiecki wraz z armią gen. Władysława Andersa. Po raz pierwszy w dziejach naszego kraju tak liczna grupa polskich obywateli znalazła się w odległych regionach świata: na Bliskim Wschodzie, w Indiach, Afryce, Meksyku i Nowej Zelandii. Te egzotyczne kraje stały się miejscem zamieszkania kilkudziesięciu tysięcy dawnych mieszkańców Podola, Polesia, Wołynia i innych regionów Polski Wschodniej, okupowanych po 17 września 1939 r. przez ZSRS.

Prezentowane na wystawie zdjęcia i eksponaty pochodzą ze zbiorów prywatnych oraz z Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie, Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, Archiwum Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie, Muzeum Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej w Łodzi, Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, Ośrodka KARTA, Związku Sybiraków w Łodzi i Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi.